

POSTUPCI U VEZI S LIKVIDNOSNOM PODRŠKOM U NUŽDI

(postupci u osnovi uloge Upravnog vijeća temeljem članka 14.4. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke u vezi s pružanjem likvidnosne podrške u nuždi pojedinačnim kreditnim institucijama)

Kreditne institucije europodručja mogu od središnje banke dobiti kredite ne samo putem operacija monetarne politike nego, iznimno, i putem likvidnosne podrške u nuždi.

Likvidnosna podrška u nuždi znači da nacionalna središnja banka Eurosustava osigurava

- (a) centralnobankarski novac i/ili
- (b) bilo kakvu drugu vrstu podrške koja može dovesti do povećanja centralnobankarske likvidnosti solventnoj financijskoj instituciji, ili skupini solventnih financijskih institucija, suočenoj s privremenim poteškoćama s likvidnošću, pri čemu ta operacija nije dio jedinstvene monetarne politike. Odgovornost za pružanje likvidnosne podrške u nuždi snosi nadležna nacionalna središnja banka. To znači da dotična nacionalna središnja banka snosi troškove i preuzima rizike povezane s likvidnosnom podrškom u nuždi.

Međutim, temeljem članka 14.4. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (Statut ESSB-a) Upravno vijeće ESB-a dužno je ograničiti operacije likvidnosne podrške u nuždi ako smatra da su te operacije u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava. Takve odluke donosi Upravno vijeće dvotrećinskom većinom danih glasova. Da bi Upravno vijeće moglo na odgovarajući način ocijeniti jesu li takve operacije u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava, mora o njima biti pravodobno obaviješteno. U te svrhe 1999. godine uveden je postupak, koji se otad redovno preispituje. Osnovne značajke trenutačnog postupka ukratko su navedene u nastavku.

U pravilu, nacionalne središnje banke obavještavaju ESB o pojedinostima u vezi sa svakom operacijom likvidnosne podrške u nuždi najkasnije dva radna dana poslije izvršenja operacije. Ta obavijest mora sadržavati barem sljedeće elemente:

1. drugu ugovornu stranu, kojoj je pružena likvidnosna podrška u nuždi, ili će joj takva podrška biti pružena;
2. datum valute i datum dospijeca likvidnosne podrške u nuždi koja je pružena, ili će biti pružena;
3. obujam likvidnosne podrške u nuždi koja je pružena, ili će biti pružena;
4. valutu u kojoj je pružena, ili će biti pružena, likvidnosna podrška u nuždi;
5. kolateral/jamstva na temelju kojih je pružena, ili će biti pružena, likvidnosna podrška u nuždi, uključujući vrednovanje pruženog kolaterala, kao i eventualne primjenjive korektivne faktore, te, po potrebi, pojedinosti o danom jamstvu i uvjete bilo kakve ugovorne zaštite;

6. kamatnu stopu koju druga ugovorna strana plaća za likvidnosnu podršku u nuždi koja je pružena, ili koja će biti pružena;
7. konkretne razloge zbog kojih je likvidnosna podrška u nuždi pružena, ili će biti pružena (npr. poziv na uplatu nadoknade, odljevi depozita itd.);
8. ocjenu tijela za bonitetni nadzor u vezi s likvidnošću i solventnošću institucije koja prima likvidnosnu podršku u nuždi, u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju, uključujući kriterije na temelju kojih je solventnost pozitivno ocijenjena;
9. gdje je to bitno, ocjenu prekograničnih dimenzija i/ili mogućih sistemskih implikacija situacije zbog koje je pružanje likvidnosne podrške potrebno, ili je bilo potrebno.

Moraju se dostaviti *ex post* informacije o svim značajkama spomenutima gore pod točkama 1. do 9. u slučaju da te informacije nisu već dostavljene *ex ante*. Svaka dostavljena informacija mora se svakodnevno ažurirati ako se u odnosu na prethodni dan promijenila. Osim toga, Upravno vijeće može odlučiti zatražiti dodatne informacije od odgovarajuće nacionalne središnje banke, proširiti obveze obavještavanja/izvještavanja i/ili ih pooštriti ako se to u vezi s konkretnim slučajevima smatra potrebnim.

U slučaju da ukupni obujam predviđenih operacija pružanja likvidnosne podrške u nuždi određenoj financijskoj instituciji ili određenoj skupini financijskih institucija prijeđe prag od 500 milijuna EUR, uključene središnje banke moraju o tome obavijestiti ESB što je prije moguće prije pružanja predviđene podrške.

U slučaju da ukupni obujam predviđenih operacija pružanja likvidnosne podrške u nuždi određenoj financijskoj instituciji ili određenoj skupini financijskih institucija prijeđe prag od 2 milijarde EUR, Upravno će vijeće razmotriti postoji li rizik da bi dotična likvidnosna podrška u nuždi mogla biti u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava. Na zahtjev nadležne nacionalne središnje banke Upravno vijeće potom može odlučiti postaviti prag i ne protiviti se predviđenim operacijama likvidnosne podrške u nuždi koje ne prelaze taj prag i koje će biti izvršene u unaprijed određenom kratkom vremenskom razdoblju. Takav prag može se istovremeno odnositi i na nekoliko financijskih institucija u/ili nekoliko skupina financijskih institucija.

Nacionalna središnja banka dostavlja informacije navedene u nastavku najmanje tri radna dana prije sastanka Upravnog vijeća na kojem će se razmatrati taj zahtjev:

- sve raspoložive *ex ante* informacije u vezi s elementima navedenim gore pod točkama 1. do 9., i to pod uvjetima koji su njima propisani. Kad se prag odnosi na nekoliko financijskih institucija ili skupina financijskih institucija, te se informacije trebaju dostaviti za svaku banku zasebno;
- projekciju – u načelu, za razdoblje do sljedećeg redovnog sastanka Upravnog odbora – manjka u financiranju za svaku pojedinačnu banku kojoj će biti pružena likvidnosna podrška u nuždi u dva scenarija: očekivanom scenariju i stresnom scenariju.

Ovim postupcima želi se na odgovarajući način osigurati izvršavanje uloge Upravnog vijeća na temelju članka 14.4. Statuta ESSB-a u vezi s pružanjem likvidnosne podrške u nuždi pojedinačnim kreditnim institucijama. Oni su obvezujući za sve nacionalne središnje banke i njihova adekvatnost preispituje se u redovnim vremenskim razmacima.